

МИТРОПОЛИТ ТИХОН
(ШЕВКУНОВ)

ПРОПАСТ ИМПЕРИЈЕ

РУСКА ЛЕКЦИЈА

CATENA MUNDI

Београд, 2025.

*Цар-звono које се налази
унушар московској Кремља*

Зашто да дирамо одавно прошла времена? У прошлости се више ништа не може променити, што је било – било је. Треба живети ради садашњости. И будућности!

Али каква будућност очекује оне који не желе да се сећају прошлости?

Данас ћемо се подсетити велике Руске империје коју су вековима градили нараштаји наших предака – и која је нестала за неколико дана.

Фебруарска револуција 1917. године. У овом догађају ће, као у огледалу, практично у сва времена, моћи да се препознају представници свих друштвених слојева без изузетка: и они који управљају земљом, и предузетници, и интелигенција, и обични грађани, и омладина, и Црква, и културни посленици. Ово огледало нам неће делити комплименте, али је зато истинито.

Догађаји Фебруарске револуције немилосрдно сведоче о томе до чега смо и сами у стању да доведемо своју земљу. Очигледно показују све оно лоше што из најбољих намера у Русији можемо да учинимо и себи самима и будућим генерацијама.

Шта знамо о Фебруарској револуцији? „Доле цар!”, „Живео народ!”, „Слобода!”, „Хлеб!”, „Земља и Слобода!”. Наизглед: у земљи није било слободе, сељаци нису имали земљу и народ је живео у ужасним условима. То потврђују и уџбеници историје за школе и факултете у којима се донедавно тврдило: „Живот у Русији се одликовао сиромаштвом, заосталошћу, тешким јармом самодржавља и ратним разарањима.”¹⁾

Али, да ли је све било баш тако? На ово питање вреди потражити одговор.

САДРЖАЈ

I

Империја уочи револуције.....	7
„Земља – сељацима!”	9
„Фабрике – радницима”	13
Економија Руске империје	19
„Чување народа”	25
Образовање	29
Наука и индустрија	33
Саобраћај.....	39
Перспектива.....	45
– Ко организује револуцију?.....	51
– Револуционари	51
– А где су револуционари?	51
– У Швајцарској.	51
„Напредно друштво”	55

II

Русија уочи Првог светског рата	69
Како џентлмени започињу светске кланице.....	75
Цар на челу армије.....	85
Кратка лирска опаска.....	97
„Три извора и три чиниоца” пораза Русије	101
Савезници	113
Још једна краћа лирска опаска.....	119
„Ако је све цветало, шта је онда трулило?”.....	123
Творци револуције	127

III

Обезглављена престоница.....	137
Хлеб.....	141
„У земљи самовоље и бича”	145
22–25. фебруар.....	153
Хроника преврата.....	153
26. фебруар.....	157
„Ушли смо у револуцију!”	157
27. фебруар	161
Први „мали човек”	161
28. фебруар	169
Царски воз.....	169

1. март	173
Други „мали човек” и псковска заседа.....	173
2. март, Абдикација	179
3. март.....	187
Одрицање од власти команданта „Дивље дивизије”	187
Одушевљење револуцијом.....	191
Црквени живот.....	195
Испуњење пророчанстава	195
Велика дела нове власти.....	201
Закаснило кајање	207
Нису очекивали... ..	215
И опет – лирска опаска.....	219
Проклети дани	223
„Русију су упропастиле сплетке”	229
Основни узрок.....	241
Дијагноза	245
* * *	251
Духовни закон слободе.....	253
Захвалност аутора	261
О аутору.....	263
Коришћена литература	265
Напомене (Ендноте).....	273